

Venrayse biografieën (10)

In de Venrayse geschiedenis kom je veel Venraynaren tegen die op een of andere wijze een rol hebben gespeeld in de lokale geschiedenis. Zij genieten nu nog steeds lokale, maar soms ook landelijke en internationale bekendheid. Het Historisch Platform Venray heeft het initiatief genomen om van deze plaatsgenoten biografieën samen te stellen. Maandelijks zal in Peel en Maas een biografie verschijnen. Deze biografie zal vervolgens ook op Rooyneet.nl na te lezen zijn. In deel 10: Frans Michels.

Frans Michels is op 9 maart 1922 in Merselo geboren en overleden op (waarschijnlijk) 5 november 1944 in Leunen. Frans was als oudste zoon van het molenaarsgezin Michels in Merselo dat bestond uit vijf kinderen. Frans was voorbestemd om de molen en het bedrijf van zijn vader over te nemen. Na eerst enkele jaren een opleiding tot missionaris te hebben gevolgd in Uden ging Frans zijn vader helpen en heeft hij van hem de kneepjes van het molenaarsvak geleerd. Frans ontwikkelde zich als een sociaal betrokken jonge man, die een helder verstand, een groot gevoel voor rechtvaardigheid en veel durf had, maar zich zeer bescheiden opstelde. 'Stil, kalm en rustig' karakteriseert verzetsblad De Zwijger hem in maart 1945.

De verzetsactiviteiten van Frans richtten zich aanvankelijk op de zorg aan onderduikers in Merselo die zich schuil moesten houden om bijvoorbeeld niet als arbeidskracht naar Duitsland te worden gestuurd. Frans zorgde voor onderdak, voedselbonnen, persoonsbewijzen e.d. en nam daartoe tal van risico's. Ook zette hij zich in om informatie over de vijand te verkrijgen, bijvoorbeeld over op handen zijnde razzia's, en deed dat met gevaar voor eigen leven. Het verzetswerk was voornamelijk avond- en nachtwerk. Overdag was Frans gewoon de molenaar, hoewel hij ook geregeld 's nachts clandestien zakken graan maalde voor extra brood voor onderduikers en arme gezinnen. Door zijn goede contacten en door zijn rol in de afdeling Venray van de L.O.i beschikte Frans over actuele informatie van de bezetter. Deze informatie 'verspreide' hij door de molenwieken in een bepaalde stand te zetten, waardoor de onderduikers tot in de verre omtrek van Merselo wisten dat ze zich schuil moesten houden tot dat het wickenkruis weer 'veilig' aangaf.

Deze situatie duurde tot oktober 1944. Na een grimmige strijd met de Duitsers en een waar slagveld in het naburige Overloon, werd Merselo medio oktober 1944 door de geallieerden i.c. het Engelse leger bevrijd. Daarmee

eindigde echter het verzetswerk niet. Integendeel! De kennis en gedrevenheid van de verzetsmensen werd ingezet ten behoeve van het Engelse leger, dat samen met de Canadese en Amerikaanse collega's vanuit het zuiden de Duitse bezetter probeerde te verdrijven uit Nederland. Frans werd voor het Tweede Britse Leger, onder bevel van luitenant-generaal Dempsey, als koerier ingezet. Dat hield in dat hij in vijandelijk gebied voor het Engelse leger relevante informatie over de Duitse troepen moest verzamelen. Die informatie moest door de linies gebracht worden en daarom sprak men van 'line cross' tochten. De tochten voerden door de bossen en vonden 's nachts plaats. Frans kreeg eind oktober de opdracht zo'n tocht te maken naar het nog bezette Horst. Dat Frans beseftte dat het levensgevaarlijk werk was blijkt uit de veelzeggende woorden die hij bij vertrek uitsprak naar zijn moeder: 'Mama, hier is mijn portemonnee; ik weet niet of ik nog terug kom'. Bekend is dat hij in Horst is geweest en dat hij voornemens was weer naar huis te gaan. Wat er vervolgens precies gebeurd is zal nooit bekend worden, want een paar weken na zijn vertrek uit Merselo is hij in de buurt van Leunen dood aangetroffen. Vermoedelijk is hij voor de Duitsers gevlucht en door de vijandelijke kogels in de rug geraakt. Frans werd in Merselo begraven en postuum geëerd om zijn heldhaftig en edel werk door generaal Dempsey persoonlijk.

Dat Frans al op jonge leeftijd actief werd in het verzet en daar een rol van grote betekenis had, is achteraf gezien begrijpelijk. Zijn sterke persoonlijkheid, het sociaal bewogen gezin waarin hij opgroeide en de bedrijvigheid rondom de molen, vormden daarvoor de basis. Dat echter weinig Merseloren destijds wisten van het dubbelleven van hun jonge molenaar is achteraf óók te begrijpen. 'Zwijgen' was één van de grootste kwaliteiten van Frans. Achteraf weten we pas aan welke gevaren hij zichzelf ter wille van zijn medemens bloot stelde. Frans Michels: een nog jonge man van weinig woorden en grote daden.